

Deilig er jorden?

Rammene rundt årets julefeiring er annerledes enn på svært mange år. Krigen i Ukraina truer freden i hele vår region. Vi opplever økende fattigdom og stadig flere som sliter økonomisk med å få endene til å møtes. Klimakrisen setter også sine spor. Kan vi også i år synge «Deilig er jorden» med dette bakteppet? Det virker vanskeligere hvis vi ser rundt oss. Alt er ikke så deilig som det var.

Denne salmen ble skrevet bare noen få uker etter at det hadde funnet sted et stort slag i vårt naboland Danmark i 1850. Syttitusen soldater deltok, og mange døde. Salmen kom først ut med tittelen «Pilegrimssang». Den er en trassig protest, mer enn en beskrivelse av virkeligheten vi lever i. Det siste verset slutter med «Fred over jorden, menneske fryd deg! Oss er en evig Frelser født!»

Vi feirer jul fordi vi tror at det skjedde noe som fikk konsekvenser for vår urolige verden da Jesus ble født. Gud kom til jorden, og det endret vår situasjon.

I år er det åtti år siden slaget om Stalingrad. Et av de største og mest avgjørende slagene under 2. verdenskrig, fant sted. Kurt Reuber var lege og tjenestegjorde i den 16. panserdivisjonen på tysk side. Han var også en begavet amatørkunstner. Like før jul i 1942 omgjorde han bunkeren sin på steppene nordvest for Stalingrad til et atelier, og begynte å tegne på baksiden av et erobret russisk kart – det eneste papirstykket han fant. Da tegningen var ferdig, hengte Reuber den opp i bunkeren. Bildet viser en mor (madonna) som holder sitt nyfødte barn tett inntil sitt bryst. Bildet ble et alter for soldatene. De strømmet til, og de fikk en jul de aldri glemte.

På dette bildet står det også tre ord som beskriver julens innhold: Licht (Lys), Leben (Liv), Liebe (Kjærlighet). Tre ord som beskriver han vi feirer i julen. Jesus er verdens lys. Et annerledes lys som gjør at vi ikke trenger å vandre i stummende mørke selv om jorden ikke er så deilig som den var fordi Jesus har lovet å gå med oss. Om det lyset står det også: «Lyset skinner i mørket, og mørket har ikke overvunnet det. (Joh. 1,5)»

Julen handler også om Guds store kjærlighet. Jesus er kjærlighet. Vist for alle når han gir sitt liv for sine venner. Kjærlighet er verdens sterkeste kraft. Vi sier når vi feirer nattverd: «Deg være ære for kjærligheten som er sterke enn døden.»

«Jeg er Livet», sier Jesus. Aller tydeligst bevist når han står opp fra de døde. Livet seirer til slutt. Det er ikke dødskreftene som får det siste ordet likevel. Ved Jesu oppstandelse har vi fått et levende håp.

På grunn av noe som skjedde i vår historie for litt over to tusen år siden, kan vi på tross av det vi opplever rundt oss av krevende kriser likevel synge «Deilig er jorden. Menneske fryd deg. Oss er en evig frelser født!»

En velsignet jul!

Stein Reinertsen  
Biskop i Agder og Telemark